

Justitsministeren (Nellemann): Jeg vil blot sige et Par Ord — jeg beder det høje Thing undskylde, hvis det fæder det — til Oplysning af, hvad det ærede Medlem yttrede. Det, jeg sagde med Hensyn til Grundlovens § 79, var i den Sammenhæng, at jeg gjorde opmærksom paa, hvorlænge efter Grundloven den Førestilling holdt sig, at man slet ikke havde andet Spørgsmaal for sig, end det, hvorledes man stod overfor de forskellige Trossbekjendelser, og i den Anledning anførte jeg som Bevis Larsens Ytringer i hans Statsret, som udkom i 1852, altsaa nogle faa Aar efter Grundloven, og jeg gjorde opmærksom paa, at han der siger, at de Konfessionløse have vi Intet at gøre med. Jeg har ikke udtalt mig om, hvilken Fortolkning af Grundlovens § 79 jeg selv er mest tilbøjelig til at antage, men jeg mener, at det er egentlig heller ikke saa meget det, hvorpaa det kommer an, forsaavidt som det jo i dette Dødblik er vist, at der i Grundlovens § 55 staar, at der skal aflægges en Ed, og om der ved maatte være en mindre god Sammenhæng mellem disse to Paragrafer i den indre bagved liggende Rante, er det dog en given Ting, at saaledes staar det i Grundloven, og det, at der kan forekomme Anomalier, ja endog saa Antinomier i Love, vide vi Jurister, er Noget, der ikke er saa overordentlig sjældent.

Brandes: Det er en Udtalelse af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel), som foranlediger mig til en kort Bemærkning. Det ærede Medlem gav os i Formiddags et historisk Kursus, der nærmest dreiede sig om den ældre Historie — det var Revolutionens Historie, som det dengang gjaldt. Iaften er det den mindre Begivenhed, som fandt Sted ved min Edsættelse, som det ærede Medlem bekræfter sig med. Hans Fremstilling af Revolutionen var neppe ganske korrekt. Han erklærede, at Robespierre var Atheist. Det har Robespierre aldrig i sit Liv været. Hvis Nogen havde sagt det i Revolutionens Tid, vilde han ganske sikkert være blevet guilottineret. Det er ogsaa neppe rigtigt at have den Art Ting om Folk af Robespierres Art. Det ærede Medlem gav iaften en Forklaring af, hvorledes det er gaaet til ved min Edsættelse. Han udmalede, hvorledes det var gaaet til i et Partimøde, hvor jeg og 3 Andre havde været tilstede, og hvor man søgte at sjerne de Tvivl, jeg havde om, hvilken Edsformular jeg skulde underskrive. Det er grebet ud af Luften. Dette er en Fremstilling, der ikke har Mere paa sig end den tidligere af Revolutionens Historie. Der har ikke fundet noget saadant Møde Sted, og der har ikke været nogen Tvivl hos mig undtagen paa det Punkt, at jeg ikke vidste, hvilken

Edsformular der vilde blive mig forelagt, om der vilde blive forelagt mig een eller to eller maaske flere, og der har ikke fundet noget Møde Sted i Partiet om denne Sag. — Naar det ærede Medlem tillod sig at bruge Ordet „mental Reservation“ om den Edsaffættelse, jeg havde brugt her overfor Thinget, kan jeg ikke godt tillade ham dette; thi „mental Reservation“ vil sige noget helt Andet, end han rimeligvis tror, at det er. Mental Reservation finder Sted, naar man f. Ex. siger: Jeg sværger at have set det, og saa underforstaar „ikke“, altsaa: Jeg sværger [ikke] at have set dette — saaledes bære Jesuiterne sig ad —; søger man imidlertid paa en eller anden Maade at lægge sin Opfattelse for Dagen i en Ed, kan dette aldrig kaldes mental Reservation.

Berg: At denne Sag foreligger til Forhandling, er et Bevis for, at Thingets høitærede Formand maa anse Indholdet af Lovforslaget for ikke at være stridende mod § 55 i Grundloven, altsaa, at Ordet „Ed“ der kan fyldestgøres ved, hvad her er udtalt. Efter den høitærede Justitsministers Forklaring derimod skulde man jo tro, at, hvis han havde siddet paa Formandsstolen i Folkethinget, vilde han have negtet at modtage dette Lovforslag til Forhandling (Justitsministeren (Nellemann) Nei!). Dog ikke! Den høitærede Minister er altsaa ikke saa fuldt overbevist om, at det vil være grundlovsstridigt at vedtage dette Lovforslag, at han, hvis han havde siddet som vor Formand, vilde have negtet at tage det under Drøftelse. — Det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen) sit ikke, forekommer det mig, rigtig det Spørgsmaal frem, at den høitærede Ministers Indsigelse i Virkeligheden ogsaa gjaldt hans Forslag, forsaavidt det skulde gennem en Fortolkning af Forretningsordenen komme til at gælde ogsaa for Rigsdagseden. Men det maa dog være en Selvfølge, at i den Henseende er den høitærede Justitsministers Indsigelse fra hans Standpunkt ligesaa effektiv mod den Side af dette Forslag som nu mod vort. Naar den høitærede Minister mener, at en Lov som denne ikke kan fyldestgøre Grundlovens § 55, ikke tillader, at Rigsdagsmænd aflægge en saadan Ed og derved have opfyldt Bestemmelsen i § 55, vil den høitærede Minister jo heller ikke kunne mene, at man gennem Forretningsordenen kan tillade noget af Medlemmerne f. Ex. at aflægge en saadan Ed, som blot simpelt siger: Jeg sværger; thi naar § 55 derved ikke kan opfyldes for Thinget i Almindelighed, opfyldes den heller ikke for den Enkelte. Den høitærede Justitsminister vilde altsaa heller ikke kunne finde det grundlovsopfyldende, at man tog den borgerlige Lov forandret efter det Forslag, der snart kommer til